

Судьялар мінез-құлқының Бангалор қағидалары

Судьялар мінез-құлқының

Бангалор қағидалары

16 қараша 2002 жыл, Гаага

(Халықаралық сот штаб-квартирасы)

Үнді мемлекетінің Бангалор қаласында 2001 жылы өткен Сот тобының сот органдарының адалдығы мен қиянат жасамайтындығы туралы екінші кеңесінде бас судьялар осыған байланысты қажетті әмбебап стандарттардың керек екенін тани отырып Судьялар мінез-құлқының Бангалор қағидаларын қабылдау туралы шешімге келеді.

ECOSOC резолюция 2006/23

Бангладор қағидаларын қабылдауға негіздер

1. Адам құқықтарының жалпыға бірдей декларациясы (БҰҰ Бас Ассамблеясының резолюциясымен 1948 жылғы 10 желтоқсанда № 217 А (III)) – адам құқығын қорғау
2. Азаматтық және саяси құқықтар туралы халықаралық пакті (Нью-Йорк, 1966 ж. 16 желтоқсан) – сот алдында теңдігі
3. Жергілікті заңдар
4. Сот тәуелсіздігі, бейтараптылығы
5. Қоғамның сотқа сенімдігі
6. Мемлекеттің судьялардың мінез-құлқының жоғарғы стандарттарын қолдауы

Қағидалар:

1. Тәуелсіздігі
2. Әділдігі
3. Адалдық пен қиянат жасамайтындық қағидасы
4. Әдеп нормаларын сақтауы
5. Теңдік
6. Біліктілік және ынталылық

Тәуелсіздік қағидасы

- **сот органдарының тәуелсіздігі құқық тәртібі мен істің сотта әділ шешілуін қамтамасыз етеді**

Қолданылуы:

1.1 фактілерді бағалау, сырттан ықпал етулерге берілмеу

1.2 қоғамға, сот ісіндегі жақтарға бейтараптылық

1.3 атқарушы және заң шығарушы биліапен қажеттен тыс қарым-қатынаста болмау

1.4 шешім қабылдауда әріптестерінің пікірлерінен тәуелсіз болу

1.5 судьялық міндетін орындау

1.6 судья мінез-құлқының жоғарғы стандарттарын қолдайды

Әділдік қағидасы

Судьяның өз міндетін дұрыс орындауының шарты

2.1 артықшылықтардан, қате түсініктен және алдын ала болжаудан тыс болу

2.2 Судьяның сот отырысындағы және сот отырысынан тыс жүріс-тұрысы қоғамның қолдауы мен сенімінің артуына әкелуі қажет

2.3 судьяның іс-әрекеті оны сот отырысына қатысу және шешім шығару құқығынан айырмауы керек

2.4 істі қарау алдында судья өзге пікірлерден дербес болуы керек

2.5 әділ шешім қабылдауға мүмкіндік болмаса өздігінен бас тарту

Адалдық пен қиянат жасамайтындық қағидасы

Судьяның өз міндетін дұрыс орындауының шарты

3.1 судья мінсіз мінез-құлқын көрсетуі қажет

3.2 сот төрелігін қоғамға ашық атқару

Әдеп нормаларын сақтау қағидасы

Әдеп нормаларын сақтауды көрсету

4.1 судья өз қызметіне байланысты әдепсіз іс әрекеттерді болдырмауы

4.2 шектеулер қою

4.3 адвокатпен қарым-қатынаста қашықтық сақтау

4.4 судья іске қатыспайды егер оның отбасының іске қатысы болса

4.5. судья адвокаттарға өзінің тұрғылықты жерін бермейді

4.9 өз қызметінің беделін жеке мақсатта қолдануға болмайды

Теңдік қағидасы

Сот отырысының жақтарына тең жүгінуі

5.1 Судья қоғамның әр түрлі екенін түсінуі керек

5.2 Судья сөзбен өзінің біржақтылығын көрсетпеу керек

5.3 Судья өз міндеттерін өзге тұлғалардың мүдделерін ескере отырып орындау қажет

5.4 судья сот қызметкерлерінің іске қатысатын тұлғаларды іске қатысты емес негіздермен өзге амалдарды қолдануға жол бермеу керек

5.5 судья адвокатта іске қатысы жоқ негіздерде сөзбен немесе іс әрекетімен біржақтылығы мен тысқары пікір көрсетпеуді талап етеді

Біліктілік және ынталылық қағидасы

Судьяның өз міндетін дұрыс орындауының шарты

6.1 Судьяның сот функциясы өзге қызмет түрлерінен басым

6.2 Судья өзінің кәсіби қызметін сот міндеттерін орындауға арнайды

